

РЕЦЕНЗИЯ

от

професор д-р Дарина Зиновиева,
Институт за държавата и правото, БАН и
Юридически факултет на ПУ "П. Хилендарски"

за заемане на академичната длъжност „доцент” в Стопанския факултет на Софийски университет „Св. св. Климент Охридски, направление 3.6. право/ финансово и данъчно право/

СЪС ЗАПОВЕД № РД 38-242 / 26.06.2020 г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски” съм определена за редовен член на научното жури в конкурса.

1. Данни за конкурса и кандидатите

Конкурсът за доцент по професионално направление 3.6 Право (Финансово и данъчно право) за нуждите на Стопанския факултет на СУ „Св. св. Кл. Охридски” е

обявен в ДВ, бр. 21 от 13.03.2020 г. Кандидат в конкурса е само един - гл.ас. д-р Савина Михайлова-Големинова. Документите ѝ са подадени в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и вътрешния Правилник.

Кандидатът гл.ас. д-р Савина Михайлова-Големинова е завършила Юридическия факултет на Софийски Университет „Свети Климент Охридски“, България. Придобила е научната степен

доктор по право с дисертационен труд: „Финансови правни отношения в системата на публичните средства от европейските структурни и кохезионен фондове“/ Диплома №СУ 2014-20/15.05.2014г. на СУ „Св.Климент Охридски“/. Главен асистент е по финансово и данъчно право, Катедра „Административно-правни науки“, Юридически факултет на Софийски Университет /1993-2019/ и в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ /след това и в момента/. Учебните дисциплини, които преподава в Катедра „Икономика и управление“ в Стопански факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ в бакалавърски и магистърски програми са следните: „Корпоративно и финансово право“ задължителна дисциплина на английски език в бакалавърска програма на Стопански факултет на СУ Счетоводство, финанси и дигитални приложения (Accounting, Finance and Digital Applications) на английски език с международно признат сертификат - Certificate in Finance, Accounting and Business (CFAB) на Международната професионална организация "The Institute of Chartered Accountants in England and Wales"-60 часа на английски език „Международно финансово право“ задължителна дисциплина на английски език в магистърска програма „ Международен бизнес и отбранителна индустрия“, Стопански факултет на СУ “Св. Климент Охридски“ (лекционен курс) „Финансово и данъчно право“ задължителна дисциплина на английски език в Магистърска програма „Финансов мениджмънт“, Стопански факултет на СУ “Св.Климент Охридски“ (лекционен курс) „Контрол на средствата от Европейския съюз“ и „Данъчно право“-задължителни дисциплини в Магистърска програма „ Митнически и данъчен контрол“, Стопански факултет на СУ “Св. Климент Охридски“ (лекционен курс).

Също така, видно от представената автобиография, Савина Михайлова - Големинова е била: главен експерт в Министерство на финансите, „Главна данъчна дирекция”, отдел ”Правен”, съветник в кабинета на Председателя на 40-то Народно събрание и кореспондент на НС по система за обмяна на информация по Европейски въпроси между Парламентите на държавите членки на ЕС, съветник в политическия кабинет на служебния заместник министър - председател по управление на средствата от ЕС, Министерски съвет на РБългария.

2. Документи в процедурата

Кандидатката Савина Михайлова- Големинова е подала необходимите документи, както следва: Автобиография, Диплома за висше образование и приложение към нея, Диплома за образователна и научна степен „доктор”, Диплома за научна степен „доктор на науките”, Документ за академична длъжност, Удостоверение за трудов стаж по специалността, документи доказващи изпълнението на изискванията по чл. 105, ал. 1, т. 2, Медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, Списък на публикации, включващ списък на всички публикации и списък само на тези, представени за участие в конкурса, Списък на публикации, конференции, проекти и научни ръководства, генериран от системата „Авторите”, тъй като кандидатът вече заема академична длъжност в СУ „Св. Климент Охридски”, Справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за съответната научна област и допълнителните изисквания на СУ „Св. Климент Охридски“ с доказателства, Справка за цитиранията с пълно

библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации, Справка за оригиналните научни приноси, Справка за показателите по чл. 112, ал. 2, Резюмета на рецензираните публикации на български език и на английски език, Копие от обявата в Държавен вестник, декларация за обработване на лични данни за участие в конкурс за заемане на академична длъжност.

От справката за изпълнението на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСРБ за научна област Стопански, социални и правни науки, професионално направление 3.6 Право, кандидатката Савина Михайлова- Големинова е набрала 535 точки.

3. Анализ и оценка на представените трудове

За участие в конкурса са представени научни публикации, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен “доктор”.

Кандидатът участва в конкурса с един публикуван монографичен труд, една глава от книга студия и 10 статии.

Представена е и справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации.

Основният труд, представен от Савина Михайлова- Големинова като хабилитационен, е монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право е издадена през 2019, с обем от 364 стр. Същата има научен редактор и предговор от проф. д-р Жак Малерб. Монографията е обсъдена и приета с решение на катедрата по Административно-правни науки

на ЮФ в СУ” св. св. “Кл. Охридски”, видно от отпечатаната в изданието информация.

В монографията „Предизвикателства пред държавите членки и кандидатките за членство в Европейския съюз в областта на данъчното облагане и финансовото право. С.: Сиела, 2019, авторката изследва правните въпроси, свързани с предизвикателства, възникнали от членството на Република България в Европейския съюз (ЕС), които се реализират във финансово-правната и данъчно-правната сфера. Анализите в нея са обвързани и с други отрасли на правото като напр. конституционно, административно право.

Актуалността на темата е безспорна, с оглед на промените в обществените отношения, които изискват и нова правна регулация. Авторката е счела, че периодът на членство на България в ЕС е достатъчен за натрупването на юриспруденция и на практиката, която да се изследва, с оглед изводите за положителни и отрицателни явления и оптимизиране на законодателството и на практиката.

Систематиката на труда е много добра. Първо авторката изследва правото на ЕС и проблемите в данъчното облагане. След това тя анализира в следваща глава международната данъчна общност и влиянието върху националното ни данъчно законодателство, трансферното ценообразуване и др. Накрая авторката анализира предизвикателствата пред финансовото право в ситуацията на членство на страната ни в ЕС. Трудът завършва със заключителна част, в която Савина Големинова обобщава редица предизвикателства пред държавите-членки на ЕС в сферата на данъчното облагане и финансовото право.

Положително следва да се оцени общотеоретичната част, свързана с отрасъла на финансовото право и мненията на редица автори от доктрината, които тя проследява в исторически план. Прави впечатление академичната коректност на Савина Михайлова-Големинова, когато коментира мненията на тези автори, дори когато изразява несъгласие с определена теза.

Силен анализ е този относно органите и техните правомощия при определяне бюджета на ЕС и националния бюджет.

Интерес представлява визията на авторката за по-новото разглеждане на иначе традиционните правни понятия за „финансова система“, „публични финанси“, „контрол“, „надзор“, „одит и др. Новите елементи са свързани с членството на страната в ЕС и влиянието му върху правната ни система. Добре е обоснован извода относно динамичността на финансовото и данъчното право като отрасли в системите на държавите - членки на ЕС.

Следва са поощри изследването на авторката на основните права, свързани с данъчното облагане, залегнали в Хартата на основните права на ЕС. Приносен за доктрината е изводът относно задължителната сила на Хартата както за органите на ЕС, така и за държавите-членки на ЕС. Приносен е сравнителния анализ и съпоставката на Хартата с ЕКЗЧОС. В тази връзка положително следва да се оцени и статистиката върху юриспруденцията на СЕС, в която съдът се позовава на тази Харта.

С приносен характер са изводите, свързани с тълкувателните актове на съда в данъчното право, с оглед върховенството на закона при регламентацията на фискалните задължения.

В цялостност трудът на Савина Големанова е стойностен, задълбочен, широкообхватен по материя и с приносен характер.

Авторката борави с многобройни източници, както от нашата, така и от чуждестранната доктрина.

Считам, че монографията следва да се оцени положително и от гледна точка на трайния интерес на Савина Михайлова – Големинова към тази материя.

В другите трудове, представени от кандидатката Савина Големинова, за участие в конкурса, са изследвани също актуални въпроси от финансовото и административното право. Интерес представлява труда „Реализиране на правата на данъкоплатците по споразумения за избягване на двойното данъчно облагане в цифровата икономика (например цифрови компании)“ в :
Публичноправни средства за ефективността на икономическото и финансово развитие. Част 2. Публично-правни инструменти за развитие на изкуствен интелект, цифровизация на финансите и институтите на юридическата отговорност. Авторката прави задълбочен анализ на видовете подходи към данъчното облагане на субекти, свързани с цифровата икономика, които се прилагат от различни държави по отношение избягване на двойното данъчно облагане на тези субекти.

Изводите са с приложна стойност в практиката и са принос в доктрината.

Представените статии от Савина Михайлова - Големинова са издадени в кратък период от време, а броят им говори за работоспособност и усърдие в изследователската дейност на кандидатката. Същите имат научна стойност и следва да им се даде положителна оценка.

За педагогическите качества на Савина Големинова говори и нейното старание да подготвя учебни пособия, каквито е издала в съавторство, и се съдържат в списъка с общите публикации, извън тези за участие в конкурса.

Научно творчество на Сабина Михайлова-Големинова, с което участва в конкурса за доцент, показва траен интерес към проблемите на данъчното и финансовото право. Също така кандидатката Савина Михайлова-Големинова демонстрира познания в допълнителни области от публично-правната част в системата на правото, като конституционно и административно право, право на ЕС. Широката ѝ правна култура трябва да бъде оценена, тъй като това дава възможност на авторката да разгледа един проблем от повече ъгли и да обоснове правилни и силно аргументирани тези.

Цялостното научно творчество на Савина Михайлова-Големанова показва наличие на нужните качества за академичен изследовател-резултатност от анализите, стойност на изследванията, приложимост на резултатите. Изборът на актуални теми също следва да се подчертае като положително качество на кандидатката. Познанията ѝ във финансовото и данъчното право са на нужното ниво, като следва да се подчертаят и познанията на чуждестранната доктрина, на чуждестранните законодателство и юриспруденция.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Считам, че представения монографичен труд има всички качества на труд с приносен характер за финансовото и данъчното право.

Идеята за предмета на изследването е оригинална и иновативна. Изводите от изследването имат приложимост в практиката и при оптимизация на законодателството. Цялото творчество, предмет на рецензията, е с висока научна стойност, съдържащо уместни предложения, с приносно значение. Преподавателската дейност на кандидатката е дългогодишна, което говори за нейния педагогически опит.

С оглед на горепосоченото, давам своята **положителна** оценка и препоръчвам Научното жури да предложи до Факултетния съвет на Стопанския факултет на СУ”св.св. Кл.Охридски гл.ас.д-р Савина Михайлова- Големинова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.6 Право / финансово и данъчно право/.

21.08. 2020 г.

.....

Рецензент:

/професор д-р Дарина Зиновиева/